

HRVATSKI *glasnik*

Godina XV., broj 19.

12. svibnja 2005.

cijena 80 Ft

IZ SADRŽAJA:

Događaj tjedna str. 2. – Govor dr. Mije Karagića na otvorenju Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske str. 3. – Svečana predaja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske u Vlašićima str. 4. – Hrvatska nedilja u Juri str. 6. – Bogat program Hrvatske turističke zajednice u Budimpešti str. 7. – Moja Biblija u slika – za gradišćansku dicu str. 8. Nevesele oči klauna str. 9. – Labin i Rabac predstavili se u Baji str. 10. – Dramska praizvedba u Hrvatskom kazalištu str. 12. – Oproštajni trenutci u budimpeštanskom HOŠIG-u str. 14.

VLAŠIĆI – 7. svibnja u Vlačićima je održana sjednica Predsjedništva HDS-a na kojoj je između ostalog bilo riječi o sjednici Skupštine HDS-a koja će se održati 21. svibnja u Vlačićima. Predsjedništvo HDS-a je na dnevnom redu imalo sljedeće teme, razmatranje rezultata i konkluzija ispitivanja stanja manjinskih mas medija, odnos parlamentarnih političkih stranaka i nacionalnih manjina u Republici Mađarskoj, izvješće o iskustvima dvojezične nastave u Martincima i Petrovom Selu, planovi Hrvatskog kazališta, raspisivanje natječaja za sufinanciranje mjesnih hrvatskih samouprava i udruga, donošenje odluke o raspisivanju natječaja za ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, raspisivanje natječaja za glavnog urednika Hrvatskoga glasnika, te izvješće o radu non-profitnog poduzeća za kulturnu informativnu i izdavačku djelatnost Croatice Kht. ...

ZADAR – 5. svibnja u Zadru je održan sedmi po redu sastanak Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine. Dva predsjednika odbora s mađarske strane József Bálint-Pataki, a s hrvatske strane Slavko Leban potpisala su zapisnik u kojem stoje preporuke za dvije vlade. Na sastanku su hrvatsku zajednicu u Mađarskoj predstavljali predsjednik HDS Mijo Karagić, Stipan Karagić zamjenik predsjednika HDS te Joso Ostrogonač predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj. Zaključeno je kako treba pomagati nastojanja hrvatske zajednice u Mađarskoj. U preporukama stoji kako i dalje treba pomagati rad Hrvatske državne samouprave, rad naših triju dvojezičnih škola kao i škola koje su prošle školske godine prešle na dvojezičnost, rad Hrvatskog kazališta, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj te izradu mađarsko-hrvatskog rječnika. Treba pomagati rad civilnih udruga kao što je i Savez Hrvata u Mađarskoj. 6. svibnja članovi Hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora sudjelovali su svečanom otvaranju Kulturno-prosvjetnog središta i odmarališta Hrvata iz Mađarske u Vlačićima na otoku Pagu.

Događaj tjedna

Tjedan koji je iza nas obilježio je događaj koji ćemo vjerojatno u povijesnim analima bilježiti i kao događaj godine, a to je čin svečanog otvaranja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske u Vlačićima. Time su napokon i Hrvati iz Mađarske dobili ono za čime su tako dugo težili, i što je u svome svečanom govoru i naglasio predsjednik HDS-a Mijo Karagić, dio hrvatske zemlje, koji su simbolično nazvali „Zavičajem”. O samom činu događanja koji smo obilježili i kao Događaj tjedna i u prošlom broju našega tjednika, možete čitati na idućim stranicama. Četrdeset i pet učenika naših hrvatskih škola iz Budimpešte, Santova i Pečuha također je bilo u Vlačićima, a maturanti naših dviju hrvatskih gimnazija, njih ukupno 32, upravo toga dana, 6. svibnja, znojili su se u svojim školskim klubovima duboko nagnuti nad teme i zadatke pismenoga maturalnog ispita iz hrvatskoga jezika i književnosti. Iz njihove vizure Događaj tjedna je zasigurno bilo upravo pitanje uspješnog polaganja mature. I neizbježno: Kako dalje? A ovogodišnja matura nije nimalo lagan zalogaj. Prva je ovo školska godina i prvi naraštaj maturanata koji polaže sustav dvostupanjske mature, koja se posebno odražava i na dvojezičnim i narodnosnim školama. Ostanimo malo kod naših dvojezičnih gimnazija. Mnogi su svoju djecu upisivali, i to je bila jedna od privlačnijih snaga naših škola, upravo činjenica kako su oni, učenici, uspješnom maturom stjecali srednji, odnosno visoki stupanj državnoga jezičnog ispita ovisno o ocjeni koju su dobili na maturi. Ove godine oni učenici koji su se odlučili za takozvani srednji stupanj dvostu-

panjske mature, već na samome startu su isključili sebe iz mogućnosti dobivanja visokoga stupnja iz hrvatskoga jezika. (Naravno, ako nisu sami samoinicijativno, na svoj trošak otišli na državni jezični ispit i uspješno ga položili.) Jer najviše što mogu dobiti na srednjem stupnju dvostupanjske mature (koji po svim odjecima i nije bio tako težak, dapače i djeca i pedagozi su zadovoljni zadacima i upitima), naravno ako maturiraju s peticom, jest srednji stupanj državnoga jezičnog ispita iz hrvatskoga jezika. Od ukupno 32 maturanta naših hrvatskih gimnazija (oni koji su osvojili prva tri mjesta na državnome natjecanju OKTV oslobođeni su mature) na visoki stupanj dvostupanjske mature prijavio se jedan učenik. Osvoji li 60% znanja iz zadanih tema i pitanja, može dobiti „diplomu” državnoga jezičnog ispita visokoga stupnja. S druge strane, tu je Bolonjska povelja i proces eurointegracije u znaku povezivanja europskih intelektualnih, kulturnih, društvenih i znanstvenih dimenzija. Nalazimo se pred reformom visokoga školstva. Stvara se prostor europskoga visokoga obrazovanja, na čijem je prvom izlazu zahtjev znanja jezika, u našem slučaju hrvatskoga, na razini srednjega stupnja. U ovome trenutku su i visoka učilišta u Mađarskoj pred zadacima i dilemama koje im nameću europski vjetrovi, pred zadacima izrade programa i struktura studiranja koji se odvijaju u ozračju Bolonjske povelje. Kako sebe vidi u svim ovim tijekomima takozvano narodnosno školstvo i narodnosne školske ustanove, i koji su problemi s kojima su suočeni, možemo samo naslućivati.

Branka Pavić Blažetin

Djeca iz santovačke, budimpeštanske i pečuške škole u Vlačićima

Govor dr. Mije Karagića na otvorenju Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske

Dame i gospodo!
Dragi prijatelji, draga djeco!

Ako u životu jedne manjine ima trenutaka i događaja koji se na stranice povijesti te zajednice pišu zlatnim slovima, dokaz je da ta zajednica ima ne samo prošlost već da ona misli na svoju sadašnjost i budućnost. Svečano otvorenje i predaja „Hrvatsko kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske“ u Vlašićima na otoku Pagu dokaz je da Hrvati u Mađarskoj imaju pozitivnu viziju svoje budućnosti i da traže adekvatne odgovore na nove izazove u svome životu. Ali svečano otvorenje ovog objekta istodobno je lijep dokaz kako jedna povijesna zajednica, u ovom slučaju Hrvati u Republici Mađarskoj, mogu biti čvrsta spona između svoje domovine u kojoj stoljećima žive i rade te matične domovine kojoj povijesno, kulturološki pripadaju.

Hrvatska državna samouprava u Mađarskoj zgradu ispred koje stojimo dobila je na korištenje od Vlade Republike Hrvatske. Time su Hrvati u Mađarskoj dobili komadić zemlje koju su uvijek u svome srcu nosili i za koju su i nakon dugih godina emotivno vezani. Time se naši korijeni vraćaju svome izvoru, staroj nam domovini gdje su prije 500-600 godina ponikli.

Zahvaljujem Vladi Republike Hrvatske, a isto tako i Vladi Republike Mađarske na pomoći i pruženoj suradnji jer tako smo ovaj objekt zajednički obnovili. Zahvaljujući takvom odnosu dviju vlada, pripadnici manjina mirno mogu planirati i organizirati svoj život. Jednako tako zahvaljujem MOL-u, našem sponzoru, jer nam je ovo poduzeće u završnoj fazi adaptacije zgrade dalo potporu. Hvala i INA-i na obećanoj pomoći i sponzoraciji.

Nadam se da ćemo pomoću MOL Grupe i INA-e još bolje obogatiti ovo, u ovom dijelu Europe jedinstveno kulturno središte i odmaralište Hrvata iz Mađarske. Zahvaljujem izvođačima NÓGRÁD TRED Kft-a, te projektanti-

ma i inženjerima Zdravku i Violi Jagodić. Posebno zahvaljujem Uredu za nacionalne i etničke manjine u Republici Mađarskoj i predsjedniku tog Ureda, g. Antalu Heizeru na razumijevanju i mađarskoj potpori.

Dragi Pažani, dragi Vlašićani. Vas pak molim primite našu djecu, mladež, naše kulturno-prosvjetne djelatnike kao svoje. Oni vam dolaze ne kao gosti, ne kao stranci jer noseći u sebi veliku ljubav prema hrvatskom jeziku, hrvatskim tradicijama, oni dolaze svojoj kući, svome domu.

Računajući na vaše poznato rodoljublje, molim vas pružite im ruku i pomozite im u očuvanju i jačanju nacionalne svijesti, nacionalnog identiteta i vjere. To je obostrani interes, osobito danas kada ljudi u novoeuropskim odnosima traže svoje izvore, svoje korijene koje po svaku cijenu žele sačuvati. To nam je sveta dužnost. Vjerujem da će nam Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište u Vlašićima u tome pomoći.

Na kraju ravnatelju objekta Ladislavu Gujašu želim puno uspjeha i zadovoljstva u radu.

PEČUH – Završen Twinning projekt.

Uspješno je završen Twinning projekt Hrvatsko-mađarskog obrazovnog središta Miroslava Krleže koji se ostvaruje u okviru EU PHARE programa. Natjecatelj Gradska samouprava grada Pečuha održala je tom prilikom 5. svibnja završni seminar u Dominikanskoj kući u Pečuhu, konferenciju na kojoj su sudjelovali partneri koji zajedno ostvaruju PHARE natječaj. Tom prilikom rečeno je kako se Twinning projekt sastojao od izrade akcijskoga plana sastavljenog od tri obrazovna materijala na osnovnoškolskoj, srednjoškolskoj i fakultetskoj razini, izrađenih na tri jezika: mađarskom, hrvatskom i engleskom, koji služi kao dio nastavnoga gradiva koji bi se ostvarivao, i koji se već ostvaruje umalo godinu dana u partnerskim ustanovama. Specijalni je to program usavršavanja pod nazivom „Nacionalni interesi u zajedničkoj Europi“ koji je nadopunjen izradom Web stranice. Projekt je završen. Danski stručnjaci koji su sudjelovali u Twinning projektu su gotovi sa svojim radom, koji je prihvaćen od takozvane stručne skupine. Na završnom seminaru i konferenciji u Pečuhu su sudjelovali danski, mađarski i hrvatski stručnjaci. Nakon pozdravnih riječi *Katalin Kovács*, voditeljice projekta, o projektu i osiguranim uspjesima govorio je danski stručnjak *Morch Trine*. Ravnatelj Hrvatsko-mađarskog obrazovnog središta *Gabor Györfvári* govorio je o utjecajima projekta na samo središte, a Osječanin *Stjepan Sokol* o utjecajima projekta na partnere iz Hrvatske.

EUNET 2000 Regionális Informatikai Kht. predstavio je web stranicu, potom je predstavljen nastavni program „Nacionalne vrijednosti u zajedničkoj Europi“ i dana je njegova ocjena sa strane *Birgit Berggrensson*, te predstavljen akcijski plan moguće prekogranične suradnje sa strane *Martina Klattasa* s Južnodanskoga sveučilišta, s Odsjeka za Istraživanje prekograničnih regija.

Želite li više saznati o tome projektu, potražite informacije na: www.mktwinning.hu

DUBROVNIK – Nakon davne želje bačkih Hrvata i višegodišnjih pokušaja, čini se da bi se uskoro moglo ostvariti povezivanje Bačko-kiškunske županije s jednom hrvatskom županijom.

Naime, izaslanstvo naše najveće županije, koje je predvodio predsjednik Županijske skupštine *dr. László Balogh*, 28. i 29. travnja boravilo je u posjetu Dubrovačko-neretvanskoj županiji u Dubrovniku. Članovi izaslanstva bili su i predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj *Joso Ostrogonac*, inače član Odbora za nacionalne i etničke manjine pri Županijskoj skupštini, te generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu *Ivan Bandić*, koji je na prijedlog bačkih Hrvata da se uspostavi suradnja s jednom hrvatskom županijom, potaknuo suradnju i posredovao u povezivanju tih dviju županija. O boravku u Dubrovniku on nam je ukratko rekao:

– *Nakon nekoliko najava, koristili smo se Međunarodnom konferencijom o regionalizmu, koja je u organizaciji Bruxellesa za vrijeme našega posjeta održana u Dubrovniku. Tom smo se prigodom sreli s predstavnicima Dubrovačko-neretvanske županije, imali smo preliminarni razgovor u svezi s uspostavljanjem suradnje, razmijenili osnovne informacije, i dogovorili da već u lipnju župan Šprlja posjeti Bačko-kiškunsku županiju, odnosno Kecskemét. Na taj način da se krene u ostvarivanje te suradnje, da se pregledaju područja na kojima se ona može ostvariti. Mislim da je to bio vrlo uspješan susret, jednostavno razmjena ideja koja govori o tome da postoji za svekoliku suradnju.*

Konkretno je li bilo riječi o nekim vidovima suradnje, možda turizmu?
– *Jasno je da ta najjužnija hrvatska županija u tom pogledu nudi najviše, nije bilo konkretno, ali je dogovoreno da obje strane pripreme sva područja, i gospodarstva, i kulture, znanosti, športa i drugih, da se vidi na kojim se područjima ta suradnja može ostvariti – naglasio je generalni konzul Ivan Bandić.*

S. B.

Svečana predaja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske u Vlašićima

Šesti svibnja 2005. g. dan je koji će se zacijelo zabilježiti u kronici Hrvata u Mađarskoj, dan svečane predaje Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj u Vlašićima na otoku Pagu, zdanja koje je rezultat jedinstvene suradnje dviju država, Republike Mađarske i Republike Hrvatske o pitanju zaštite nacionalnih manjina.

Spomenuto je zdanje hrvatska Vlada prije dvije godine na 20-godišnju uporabu dodijelila Hrvatskoj državnoj samoupravi. Tada su s pomoću mađarske i hrvatske Vlade započeti radovi obnove u vrijednosti više od 200 milijuna forinti, te uz pomoć donatora Grupe MOL, najvećega dioničkog društva u Mađarskoj. Centar je namijenjen za organiziranje stručnih obrazovanja, tečajeva, tabora, manjinskih programa Hrvata u Mađarskoj i Mađara u Hrvatskoj, te zajedničkih programa, za usklađivanje zajedničkih programa urođenih Hrvata, priređivanje međunarodnih konferencija različitih programa

vezanim uz očuvanje hrvatskog jezika, kulture i povijesti.

Svečano je otvorenje upriličeno pred zgradom toga središta, u nazočnosti visokih dužnosnika dviju država, među njima *dr. Jenőa Kaltenbacha*, povjerenika za nacionalne i etničke manjine Republike Mađarske, *dr. Stanka Nicka*, veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti, *Lászlóa Mohajja*, imenovanog veleposlanika Republike Mađarske u Zagrebu, *Lászlóa Telekija*, državnog tajnika Republike Mađarske, *dr. Nevija Šetića*, državnog tajnika Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, *dr. Slavka Lebana*, pomoćnika ministra vanjskih poslova Republike Hrvatske, *Józsefa Bálinta-Patakija*, predsjednika ureda Mađara izvan granica, *Andrije Jakovčevića*, veleposlanika Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske, *Antala Heizera*, predsjednika Ureda za nacionalne i etničke manjine Republike Mađarske, *Ivane Sučec Traškoštanec*, predsjednice pododbora za hrvatske nacionalne manjine Republike

Najsvečaniji trenutak otvorenja

Hrvatske te predstavnika MOL-a i INA-e *Lászlóa Gesztija*, predstavnika grada Zadra, *Radovana Dunatova*, nadbiskupa monsijora *Ivana Prende*, *Andreja Bukše*, paškoga gradonačelnika, ravnatelja Hrvatske matice iseljenika *Nikole Jelenčića*, i predstavnika hrvatske zajednice iz Mađarske i 40 učenika hrvatskih škola iz Budimpešte, Pečuha i Santova.

Nakon što su se oglasile himne te pjesma Marka Dekića Santovačka idila u interpretaciji *Divne Filaković*, učenice 7. razreda Hrvatske osnovne škole i učeničkog doma iz Santova, predsjednik Hrvatske državne samouprave *dr. Mijo Karagić* održao je svoj svečani govor u kojem je istaknuo da su Hrvati u Mađarskoj ponovno dokazali da imaju budućnost te da su manjine najbolji mostovi u suradivanju dviju država. Zahvalio je svima koji su potpomagali da se ostvari kulturno-prosvjetno središte, posebice Vladi Republike Mađarske i Republike Hrvatske, Grupi MOL i INA, Uredu za nacionalne i etničke manjine i posebno Antalu Heizeru na zalaganju i razumijevanju. Povjerenik g. Kaltenbach je istaknuo dobre odnose dviju država čiji su narodi povezani i zbog prošlosti, ali njihovi odnosi nisu samo bilateralni, nego su nazočni i na europskoj pozornici. Prema njegovu uvjerenju u tome zdanju zavladat će europski duh u kojem će se narodi međusobno poštivati bez obzira na svoju narodnost, različitost jezika i kulture. Ostvarenje takvog objekta dokazuje snagu dviju država, kazao je državni tajnik ministarstva znanosti Republike Hrvatske. Manjine su odista bogatstvo, a Hrvatska time povjerava svoju europsku zrelost. Takve suradnje temelji su koji će ju činiti ravnopravnom u Europi, to zdanje upravo to dokazuje. U ime hrvatske Vlade čestitao je g. Karagiću koji je predvodio ostvarivanje Centra.

Kinga Göncz, ministrica Ministarstva mladeži, obitelji, socijalne skrbi i jednakosti, svoje pozdravne riječi uručila je preko pisma u kojem je naglasila da je mađarska Vlada znatnom novčanom potporom pomogla obnovu toga zdanja, želeći time dati mogućnost hrvatskoj manjini da boravi u svojoj matičnoj domovini, u sredini u kojoj može usavršiti svoj materinski jezik. Nada se da će biti mogućnosti za potpomaganje i pri djelovanju objekta. Mislima toga pisma pridružio se i

državni tajnik g. Teleki. On je dodao kako mađarska Vlada rado potpomaže zajednice koje imaju zacrtane ciljeve, a hrvatska je manjina u Mađarskoj upravo takva. U Europi je vrlo važno da obitelji, rođake, prijatelje ne razdvajaju granice, stoga se Mađarska zalaže da Republika Hrvatska što prije postane članicom Europske unije. G. Geszti čestitao je na lijepoj zgradi koja je na razini tri zvjezdice i raspolaže smještajem za sto osoba. U kratkim crtama govorio je o budućim ulaganjima njihove tvrtke, a gostima i hrvatskoj zajednici zaželio je ugodan boravak u odmaralištu.

Prigodom svečane predaje Centra dodijeljena su odličja, koja je uručio g. Heizer. Predsjednik Republike Mađarske *Ferenc Mádl* dodijelio je odličje Zlatnoga križa Republike Mađarske veleposlaniku Andriji Jakovčeviću, za njegovu vrijednu i učinkovitu djelatnost, te na prijedlog Ureda za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj *Stipanu Karagiću*, zamjeniku predsjednika Hrvatske državne samouprave, orden viteškoga reda Republike Mađarske za poseban doprinos razvitku hrvatske zajednice u Mađarskoj i njegovu istaknutu djelatnost u ostvarenju Kulturno-prosvjetnog centra u Vlašićima. Zatim je predstavnica Amnona (tvrtka za montiranje tobogana i aquaparkova) *Zorica Lukač* predala poklon-tobogan ravnatelju Centra *Ladislavu Gujašu*, čemu su se najviše radovala djeca. Pošto je zadarski nadbiskup Ivan Prenda posvetio zgradu, vrpcu mađarskih i hrvatskih nacionalnih boja prezalili su Antal Heizer i dr. Slavko Leban u društvu predsjednika HDS-a i ravnatelja Centra.

U međuvremenu (5-6. svibnja) u Zadru je zasjedao Međuvladin mađarsko-hrvatski mješoviti odbor na kojem su formulirane preporuke za obje Vlade, naznačivši i molbu za potporu djelovanja Centra.

Beta

Lijep vidik iz naselja Vlašića

PULA – 5. svibnja u Puli je boravilo tročlano pečuško izaslanstvo, u sastavu: pečuški dogradonačelnik Zoltán Horváth, predsjednik pečuške Hrvatske samouprave Ivica Đurok i generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu Ivan Bandić. Kako je za naš tjednik izjavio gosp. Bandić, i ovaj posjet upriličen povodom proslave dana grada Pule u znaku je poticaja uspostavljanja prijateljskih veza Pule i Pečuha.

VLAŠIĆI – Prigodom svečane predaje Centra dodijeljena su odličja, koja je uručio g. Heizer. Predsjednik Republike Mađarske *Ferenc Mádl* dodijelio je odličje Zlatnoga križa Republike Mađarske veleposlaniku Andriji Jakovčeviću, za njegovu vrijednu i učinkovitu djelatnost, te na prijedlog Ureda za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj *Stipanu Karagiću*, zamjeniku predsjednika Hrvatske državne samouprave, orden viteškoga reda Republike Mađarske za poseban doprinos razvitku hrvatske zajednice u Mađarskoj i njegovu istaknutu djelatnost u ostvarenju Kulturno-prosvjetnog centra u Vlašićima.

POREČ – Potkraj travnja u Poreču je održano već tradicionalno međunarodno natjecanje vinara i vinogradara pod nazivom VINISTRA, na kojem su se predstavili i vinari i vinogradari iz Mađarske iz Šomodske županije koja njeguje dobre veze s Istarskom županijom i gradom Porečem, čija su izaslanstva česti gosti grada Kapušvara. I ovaj nastup na VINISTRI dio je plodne partnerske suradnje dviju županija i dvaju gradova.

OPATIJA – Veze između Opatije i Kaniže učvršćene su za nedavno boravka učenika ugostiteljske srednje škole iz Opatije u spomenutom zalskom gradu. Naime, oni su prilikom potpisivanja sporazuma o suradnji između gradova Kaniže i Čakovca (što se ostvarilo zahvaljujući i naporima kaniške Hrvatske samouprave na čelu s *Marijom Vargović-Žigulić* upriličili istarsku gastronomsku večer u Kulturnom središtu Sándora Hevesija.

KUPRES – Pod geslom „Složni budite, mir njegujte“. Srednjoeuropski katolički dan ove će se godine održati 21. svibnja na Kupresu.

Tim povodom, biskup Marin Srakić svim je župnim uredima i rektorima crkava u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji preporučio da organiziraju hodočašće vjernika na Kupres.

„Svojim sudjelovanjem poduprijet ćemo Crkvu u Bosni i Hercegovini, katoličke vjernike koji ondje žive, prognanike koji su se vratili u taj kraj svojim kućama, kao i one koji razmišljaju o povratku“ kaže biskup Srakić.

Pretprogram Srednjoeuropskog katoličkog dana početak će u subotu, 21. svibnja u 9.30 sati, pored novosagrađene župne crkve sv. Ivana Krstitelja.

Svečano euharistijsko slavlje, 21. svibnja na Kupresu predvodit će vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, a propovijedat će zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Zvona koje su zemlje sudionice – Hrvatska, BiH, Slovenija, Austrija, Mađarska, Poljska, Češka i Slovačka, poklonile novosagrađenoj kupreskoj crkvi blagoslovit će bečki nadbiskup kardinal Christoph Schoenboern.

Srednjoeuropski katolički dan prošle je godine održan 22. svibnja u austrijskom nacionalnom svetištu Mariazellu.

JUD (ĐUD) – Hrvatska samouprava grada Šikloša i ove godine 22. svibnja na blagdan Svetoga Trojstva organizira u Judu svetu misu na hrvatskom jeziku i susret hrvatskih zborova koji pjevaju marijanske pjesme. Domaćin je susreta hrvatskih zborova Ženski pjevački zbor Semarkuše iz Šikloša.

PRVA PRIČEST U SANTOVU – Hrvatska vjerska zajednica u Santovu, u nedjelju, 15. svibnja, na prvi dan Duhova, priređuje prvu pričest. Na nedjeljnoj misi na hrvatskom jeziku, koju će u 10 sati služiti mjesni župnik Imre Polyák, pričestit će se 12 učenika Hrvatske osnovne škole iz mjesta i okolnih naselja.

Hrvatska nedilja u Juri

Shodišće s dubrovačkim biskupom, dr. Želimirom Puljićem

Hrvatske vjernike iz trih zemalj 33 put je okupilo shodišće na Majkin dan, pred milosnim kipom Krvne suze točeće Blažene Divoce Marije. U Jurskoj katedrali prve majuške nedilje pozivu jurskoga biskupa *dr. Lajosa Pápaija* se je odazvao u pratnji brojnih hrvatskih farnikov iz Ugarske ter Austrije i dubrovački biskup *mons. dr. Želimir Puljić* da bi pozdravio i skupa se pomolio s Gradišćanskimi Hrvatima pri ovoj tradicionalnoj pobožnosti. Koncelebranti svete maše su bili i ovput nadležni za posle hrvatskih vjernikov u Jurskoj i Željezanskoj biskupiji, s naše strane Bizonjac *dr. Ivo Šmatović* ter generalni tajnik Austrijske biskupske konferencije i farnik u Vulkaprodštofu *dr. Egidije Živković*. Ovo ljeto se odvija u znaku euharistije, a ov hrvatski vjerski sastanak je bio značajan i zavolj pontifikata pape Benedikta XVI. ter po smrti pape Ivana Pavla II. ki je ljeta 1996. i sam boravio u Juri. Spomenute nedilje kih 600-700 hodočasnikov, od Hrvatskoga Jandrofa do Petrovoga Sela, dospilo je u Juru, preporučiti se u marijansku obrambu, proseć za pomoć zmožnu zagovornicu Majku Mariju ter naravno slaviti i dičiti Jezuševu ime. I sada, kot i po prethodni ljeta, došli su diplomati, glavni političari hrvatskih krugov naše zemlje, na čelu s veleposlanikom Republike Hrvatske u Budimpešti *dr. Stankom Nickom* i predsjednikom HDS-a *dr. Mijom Karagićem*. Za muzičko oblikovanje svetoga obreda se je pobri- nuo mišani zbor iz Hrvatskoga Židana „Peruška Marija“, pod peljanjem Eve Šte-

fanić ter *Žužane Horvat*, kot i za ovu priliku spojeni židanski i undanski tamburaši uz koordiniranje *Štefana Kolosara*, *Veronike Tot* i *Györgyi Balogh*. Dubrovački biskup, glavni celebrant shodišća, svoju je prodiku uglavnom posvetio euharistiji, ka je izvor i središće kršćanskoga života i ka izgradjuje Crikvu. Dr. Želimir Puljić je hrabrio i batrilo gradišćanski narod da i nadalje očuva svoje vridnosti da bude izdržljiv u njegovanju materinskoga jezika, svojih tradicijov i u budućnosti bude odan kršćanskoj vjeri i kršćanskomu žitku. Za biskupskim blagoslovom i marijanskimi jačkami povorka crikvenih dostojanstvenikov je krenula prema Marijinom čudotvornom kipu, i pred oltarom se je pomolila, ter s tim aktom je bila završena ceremonija. Otpodne još na trgu pred katedralom je bio šarolik kulturni program i mladenačko slavlje u izvedbi spomenutih folklorošev, a zatim je večernju predvodio dekan *Štefan Dumović*, židanski, undanski i plajgorski farnik. Od ove jurske hrvatske nedilje i još jednoga, u sadržaju vrlo bogatoga shodišća, u duši i svisti ojačano su se oprostili svi putniki Majke Božje.

Foto i tekst: -*Timea Horvat*-

Biškupsku povorku u Jursku katedralu je vodio Štefan Dumović, židanski farnik i undanski folkloroš

Bogat program Hrvatske turističke zajednice u Budimpešti

Hrvatski tjedan otpočelo je izložbom o hrvatskim lokalitetima u budimskim prostorijama, a nastavljen je crkvi sv. Mihovila misnim slavljem koje je kao svojevrsna uvertira poslužilo otvaranju ove značajne kulturno-turističke manifestacije.

Potom je u budimpeštanskoj „Galeriji srednjoeuropske kulturne institucije“ otvoren veoma zanimljiv postav fotografija pod nazivom „Hrvatski svjetionici“ koji je ostvaren između ostalog i potporom Ivana Semjanovića.

Direktor splitskoga Plovputa Željko Višić zahvalio je direktoru Hrvatske turističke zajednice u Budimpešti Marinu Skenderoviću za mogućnost predstavljanja ove dragocjene hrvatske kulturne baštine, drevnih spomenika koji na Jadranu poput utvrda i dandanas stražare. Riječi zahvale upućene su i brojnim sponzorima, autorima, dvadeset i osmorici fotoumjetnika. Zanimljivo je što su svjetionici diljem jadranske obale, na otočju i rtovima građeni za vrijeme Monarhije, a među njima prvi, na rtu Savudrija 1818. g. Od ukupno 65 postojećih svjetionika 11 je uređeno s odgovarajućim apartmanima, a za ovu turističku sezonu već su rezervirana sva mjesta.

Vrhunac Hrvatskoga tjedna je bila „Hrvatska večer 2005“. Goste je pozdravio gosp. Skenderović rekavši kako je Hrvatska za mađarske građane postala najomiljenijim turističkim odredištem, što svjedoči i lanskim više od 400 tisuća gostiju koji su ostvarili više od dva milijuna noćenja.

Nazočni su bili: veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti dr. Stanko Nick, državni tajnik i predsjednik Turističkog ureda pri mađarskoj Vladi Zoltán Somogyi, pomoćnik ministra Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka Želimir Kramarić, direktor Glavnog ureda HTZ-a Niko Bulić koji je naglasio da Hrvatska, iako mala zemlja, glede turizma ima snažne ambicije te da je lani u njoj bilo više od osam milijuna inozemnih turista. Optimalni je cilj dosegnuti oko 11 milijuna turista godišnje, što znači da Hrvatsku u tom pogledu očekuje još poprilično velik put. No, sjetivši se početaka broja turista iz

Mađarske, smatra da su na dobrom putu. Otvaranjem ureda HTZ 1997. Hrvati su u mađarskome turističkom tržištu prepoznali drugu zajedničku povijest i prijateljske odnose kao interesnu sferu novih mogućnosti. Smatra da su Mađari svojim dolascima pomogli da i drugi dio Europe shvati da je Hrvatska – i u vremenima koja nisu bila najlakša – sigurna za turiste, te da je s tom činjenicom utrt put i njihovoj današnjoj brojčanosti. Misli da je Mađarska, kao nova članica EU-a, je jedina zemlja iz koje je lani u Hrvatskoj bilo mnogo više turista nego 2003. g., stoga se nada da će i ostale članice europske zajednice to slijediti.

Stoga će u znaku potpore kako kooperatorima koji rade na mađarskom tržištu, tako i općoj javnosti, prvi put, omogućiti nacionalno televizijsko promoviranje Hrvatske u Mađarskoj.

Nakon navedenih govora večer je zapravo otvorena jednosatnim koncertom mladoga hrvatskog pijanista svjetskoga glasa Lovre Pogorelića koji je izvedbama djela F. Chopina, J. Slavonskog, S. Rahmanjinova i Ferenc Liszta očarao i usrećio njegovom umijeću zahvalnu publiku.

O vrsnom i zaslužnom umjetniku koji je svoju prvu glazbenu poduku dobio od oca, akademskog glazbenika Ivana, valja znati da je već od svoje dvanaeste radio s ruskim pijanistom Konstantinom Boginovom te da je u trinaestoj s djelima R. Shumanna, F. Chopina, F. Liszta i S. Rahmanjinova debitirao. Od 1987. redovito koncertira, nastupa diljem svijeta. Utemeljitelj je i od 1999. umjetnički ravnatelj Paškoga ljetnog festivala, a djeluje i kao predavač glasovira na zagrebačkoj Glazbenoj akademiji. Od 2001. tijekom ljeta u Koperu se održava tzv. Ljetna škola Lovre Pogorelića.

Potom je uz raspjevanu dalmatinsku Klapu Leut iz Zadra, predvođenu Radoslavom Surićem, te uz čuvenu hrvatsku gastronomiju, koju su pripremili vrsni kuhari dubrovačkog Hotela Excelziora, druženje nastavljeno. Dakako, osim gastronomskih specijaliteta nazočni su mogli kušati kapljice iz požeške Zlatne kotline, a

Pogorelić u Budimpešti

koje je pripremio i sam nazočan uzgajivač vrsnih vinovih loza Ivo Enjingi.

Brižni i pozorni organizatori – Mira Horvat i Mirjana Karagić – na čelu s direktorom HTZ-a Marinom Skenderovićem, nisu izgubili iz vida gestu uručivanja skromnoga dara za goste, promidžbenog materijala koji sadrži najvažnije pismene informacije (na svjetskim jezicima i mađarskom), CD-e i DVD-e programima putovanja i kulturnim zbivanjima za vrijeme turističke sezone po Hrvatskoj.

Također u sklopu Hrvatskoga tjedna, 21. travnja Zaklada prijateljskog društva „Gábor Bethlen“ na temu „Rijeka u mađarskoj književnosti“ održala je okrugli stol, književnu večer tijekom koje je moderator bio sveučilišni profesor Csaba Kiss Gy., a sudionici glavni suradnik Znanstveno-povijesnog instituta Mađarske akademije znanosti dr. Imre Ress te profesor riječkoga sveučilišta dr. Irvin Lukežić i povjesničarka književnosti zagrebačkog sveučilišta prof. Franciška Major-Čurković. Razgovore okrugloga stola slijedio je književni program i predstavljanje knjige „Rijeka i mađarska kultura“.

Hrvatski tjedan završen je otvaranjem izložbe „Put k moru“ gdje su predstavljene hrvatske slike mađarskog slikara Tibora Patakija.

Marko Dekić

Moja Biblija u slika – za gradišćansku dicu

Pred kratkim je u Gornjoj Pulji predstavljena slikovita Biblija za dicu na gradišćanskohrvatskom jeziku, iz koje je zahvaljujući Petru Tyranu, glavnomu uredniku Hrvatskih novina, jedan primjerak dospio i u naše ruke. *Moja Biblija u slika. Velika knjiga o Bogu i ljudi* je prijevod iz njemškoga jezika, a u originalu je skupno djelo autorice Eleonore Beck i ilustratora Paula Königa.

Na naše pitanje Mirko Berlaković je rekao: – *Ideju prijevoda je rodila Heli Buranić, vjeroučiteljica iz Gerištova ka radi na biskupskom pedagoškom institutu. Uza to predaje i vjeronauk na njemški i na hrvatski škola ter je ustanovila da fali hrvatska Biblija za dicu.*

Dogovorila se je s Hrvatskim kulturnim i dokumentarnim centrom za izda-

Dica na predavljanju s biskupom dr. Pavlom Ibyjem, izdavačem i „hrvatskimi autori“ Biblije

vanje, a biskup dr. Pavao Iby je dao svoju dozvolu. Ona se s manom dogovorila za prijevod, a ja sam privoljio ako i moja kći Zorka sudjeluje. Sveto pismo su u naš jezik tako presadili lingvisti Mirko Berlaković, dr. Zorka Kinda-Berlaković i vjeroučiteljica Helena Buranić.

Knjiga je izašla u jako dopadljivom formatu, sa šarenim slikama i na vrlo razumljivom jeziku i za najmanje. Biblija na 277 stranica sadržava 59 pripeteni iz Staroga i 46 iz Novoga zakona.

Biblija stoji 17 eura i more se naručiti u HKDC-u. Ufamo se da u svakoj gradišćanskoj školi i na ovom kraju granice najt će se jedno mjesto za ovu knjigu u školskoj biblioteci ali pak u stručnom materijalu vjeroučiteljev ki med najmladjimi širu Gospodinovu rič na materinskom jeziku.

-Tiho- Foto: -Petar Tyran-

TRENUTAK ZA PJESMU

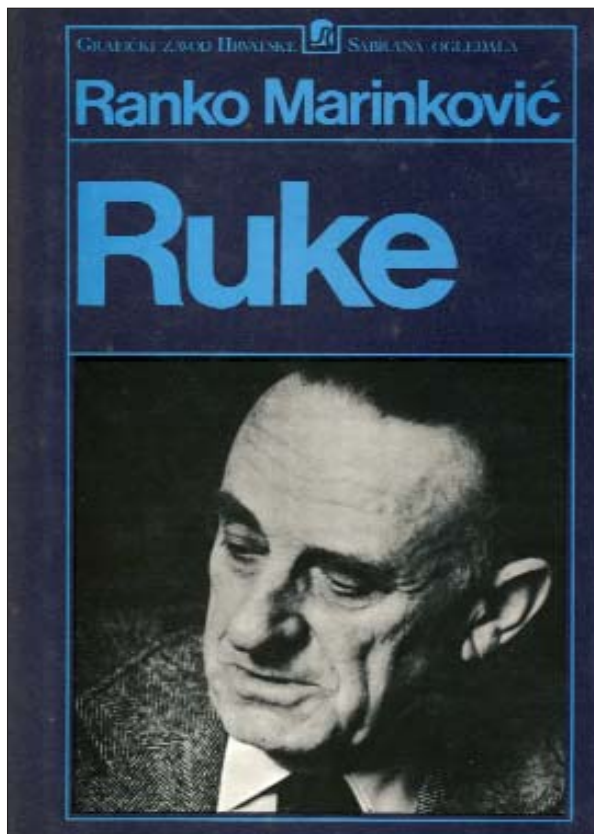
Dalibor Cvitan:

Planine

*Planine, koje leže pod različitim meridijanima
Planine, planine
Planine kojima se ide danima i danima
Usred duboke tišine.*

*Planine prastare iz davne slikovnice
Planine uklete
I za prozorom čađave željeznice
Postaješ opet dijete.*

*Planine najvišeg vrhunca
Planine bez tarve i cvijeta
I očima punim sunca
Spoznaješ veliku pustoš svijeta.*

Nevesele oči klauna

Otok Vis, prastara Issa, udaljena od Splita 70-ak kilometara, poznata je po mnogočemu. Ovdje se nalaze arheološka nalazišta od pojave prvih ljudi pa sve do Grka i Rimljana. Otok još i danas jedva taknute prirode, neopisivih uvala, neodoljivih mirisa i prekrasnih leptira, otok koji ambiciozni turisti mogu prepješačiti, otok koji je zbog vojnih baza bivše Jugoslavenske armije do prije desetak godina bio zabranjen za strance, otok s dva gradića, od kojih jedan se zove Vis, a drugi Komiža. U prvome je 1903. rođen jedan od najznačajnijih hrvatskih književnika XX. stoljeća Ranko Marinković, a u drugome je, po vlastitoj želji, 2001. pokopan i, vjerujem, našao vječni mir. Između polazne i posljednje postaje toga puta, koji danas možete autom proći za petnaestak minuta, zbio se ljudski vijek Ranka Marinkovića.

Studenti, pa i srednjoškolci njegovo ime danas prije svega povezuju sa zbirkom novela *Ruke* (1953.), dramom, ili, kako je on nazvao, mirakulom *Glorija*, čija je prazvedba upriličena u Celju 1955. i romanom *Kiklop* (1965.). Nabrojena djela nesumnjivo spadaju među najcjenjenija, bio je pripovjedač, romanopisac, dramatičar i esejist, ali uzmete li u ruke njegova djela, s lakoćom ćete ustvrditi da je njegov pravi medij, okolina u kojoj se najbolje osjeća, pozornica, scena, kazalište, teatar. To uostalom potvrđuje i njegov život jer nakon gimnazije u Splitu i Zagrebu te Filozofskog fakulteta, od 1946. do 1950. je direktor drame u zagrebačkome Hrvatskom narodnom kazalištu, a poslije do smrti profesor na Akademiji za kazališnu umjetnost.

Usudio bih se reći da ni roman *Kiklop* nije ništa drugo već niz scena koje povezuju zajednički likovi. Marinkoviću svijet i nije ništa drugo nego pozornica na kojoj svi igraju svoje uloge, koje se možda čine beznačajnima, ali za ljude koji u njoj sudjeluju to su smrtno ozbiljne situacije. Kako bi spriječio da tragični osjećaj života prijeđe u patetiku, pribjegava smijehu, ironiji, autoironiji, satiri i tako s jedne strane razobličava ljudsku narcisoidnost, a s druge strane slika čovjekovu izgubljenost u suvremenome svijetu. Njegovi su antijunaci nošeni događajima, a pri pokušaju da se na bilo koji način odupiru sudbinskoj predodređenosti najčešće ispadnu smiješni, tragikomični.

Čovjek golemoga znanja, koji stalno vodi dijalog s književnom tradicijom, stvara tekstove prepune citata, aluzija i reminiscencija koji zahtijevaju izrazito pripremljenoga čitatelja, nije bio previše plodan pisac. Osim navedenih djela napisao je još dva romana: *Zajednička kupka* (1980.) i *Never more* (1993.); nekoliko dramskih tekstova, zbirki pripovjedaka i dvije knjige eseja: *Geste i grimase* (1951.) i *Nevesele oči klauna* (1986.).

Nanese li vas put u prekrasni Vis, promatrajte mirno ljude na rivi, u luci, oko kule, razgledajte staro groblje jer ako ste pročitali *Prah*, *Koštane zvijezde* ili recimo *Zagrljaj*, lako ćete prepoznati atmosferu i predloške po kojima su nastali likovi ovih pripovjedaka. Ako pak još niste imali u rukama Marinkovićeve djela, nakon posjeta otoku, obvezno posežite za njima jer uz blagi miris lavande i lovora naći ćete se ponovno na Visu. Uz otočku, morsku temu, drugo njegovo veliko inspiracijsko vrelo jest grad, prije svega Zagreb, sa svojim kavanama, ulicama i promašenim egzistencijama. Ova je pozornica velika, kiklopskih dimenzija, ovamo dopire buka velikih povijesnih događaja, ali su ljudi i ovdje samo ljudi, opterećeni istim ili sličnim svakodnevnim problemima.

I doista! Biti klaun, biti u cirkusu, znači svjesno zamijeniti stvarni svijet drugim, staviti pred njega iskrivljeno zrcalo, što nije uvijek lako, niti zahvalno jer da bi nas klaun mogao nasmijavati, da bi mogao sam sebe ismijati, mora bolje poznavati svijet i sebe od svih nas. Upravo su zato oči Marinkovićevega klauna nevesele.

Stjepan Blažetin

U izjavi za Hrvatski glasnik gradonačelnik Péter Széll (prvi s lijeva) razgovore je ocijenio uspješnima, nagovijestivši da bi uskoro moglo doći i do službenoga zbratimljenja dvaju gradova.

– Razgovarali smo i o tome da ćemo još ove godine naše veze i formalno uokviriti ugovorom o prijateljskoj suradnji. Već prije oba su gradska vijeća izrazila namjeru da uspostavimo suradnju prijateljskih naselja, ali još nismo stigli do potpisivanja sporazuma. Nadam se da ćemo i to učiniti vrlo brzo, 18. kolovoza u Labinu na Danima grada, ili u rujnu kada će skupina bajskih učenika boraviti u Labinu.

Dodao je kako vidi budućnost suradnje:

– Po meni, svakako su veze djece i mladeži najvažnije, posebno onih ustanova u Baji u kojima se uči hrvatski jezik, njeguje narodnosna kultura, a do toga je već i došlo suradnjom bajskih i labinskih škola. Povrh toga, zasigurno imamo što naučiti na polju turizma, jer ono što na Istri već uhodano djeluje može za nas biti poučno, čime bismo se mogli koristiti. Kao treće može biti vrlo privlačan cilj, a tu se može računati uzajamnošću, za ljude u Baji i okolnim naseljima, jer mnogi od nas, pa i ja sam, rado provodimo dio odmora na jadranskoj obali. Taj dio Istre možda je do sada bio manje poznat našim ljudima nego neka druga poznatija mjesta.

Na putu zbratimljenja

Labin i Rabac predstavili se u Baji

Nakon prethodnih razgovora i susreta u Labinu odnosno Baji, te izražene namjere dvaju gradskih vijeća za boljim povezivanjem, prvi put je ostvarena i konkretna suradnja. Naime, od 30. travnja do 2. svibnja, skupina 14 učenika i tri nastavnice dviju labinskih škola boravila je u Baji. Prvoga dana gosti iz Labina posjetili su Markovo na Fancagi, drugog dana, u okviru prvosvibanjske svečanosti, na godišnjicu priključenja Mađarske Europskoj uniji, s posebnim štandom i turističkom ponudom na Petőfijevo otoku predstavila se najveća turistička tvrtka Rabac dd.

Na turističkome štandu u prijedodnevni satima upiličeni su i kratki razgovori gostiju i domaćina, s tiskovnom konferencijom za novinare. Razgovori gradonačelnika Pétera Szélla i voditeljice službe za odnos s javnošću ureda labinskog načelnika Tulia Demetlike (koji zbog zauzetosti oko mjesnih izbora nije mogao doći), Loredane Ružić Brezac uistinu ohrabruju kada je u pitanju bratimljenje dvaju gradova. Razgovorima i predstavljanju istarskoga gradića sudjelovali su generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu Ivan Bandić, predstavnik bajskih Hrvata, predsjednica Hrvatske manjinske samouprava grada Baje Angela Šokac Marković, predsjednik SHM-a Joso Ostrogonac, ujedno ravnatelj dviju škola u kojima se predaje hrvatski.

Jer bajska hrvatska zajednica pokretač je i posrednik u odnosima dvaju gradova, što je više puta i naglašeno s obje strane. Istodobno dok je trajala promocija, okupljenima na prvosvibanjskoj svečanosti programom se predstavio i Hrvatski plesni ansambl „Luč“ iz Budimpešte.

Loredana Ružić Brezac, voditeljica službe za odnose s javnošću u gradonačelnikovu uredu, nije krila zadovoljstvo što se tiče gostovanja i predstavljanja u Baji.

– Prije svega ovdje su učenici dviju naših škola, predstavnici Gradskega vijeća mladih, parlamenta mladih, kao usporednog tijela sa službenim. Oni su za svoje aktivnosti prije mjesec dana dobili visoko državno priznanje i postali uzornim gradom u Hrvatskoj za način širenja demokratskog učenja. To je jedan vid naše suradnje, gradova Baje i Labina, s mladima. Očekujem uzvratni posjet učenika vaših škola u rujnu ove godine. S druge strane, budući da je Labin s turističkim Rabcem okrenut prema turizmu, mi se danas predstavljamo s jednom od najvećih tvrtki na našem području, a to je Rabac dd, koji danas može ponuditi oko 6500 ležajeva, dakle to je turističko predstavljanje koje želimo punuditi i približiti vašim ljudima da se i oni upoznaju s gradom kojemu se približava Baja. Očekuje se da će se još ove, ali najkasnije iduće godine, jer se uskoro

Razgovori na štandu grada Labina, s lijeva gradonačelnik Péter Széll, do njega generalni konzul Ivan Bandić, bajska predsjednica HMS-a Angela Šokac Marković i Loredana Ružić Brezac, koja je uručila poklone domaćinima (U pozadini bajski dogradonačelnik György Barna i predsjednik SHM-a Joso Ostrogonac)

održavaju mjesni izbori, i služebeno potpisati ugovor o zbratimljenju.

I naši turistički djelatnici posljednjih godina bilježe rast turista iz Mađarske, no zasigurno da su tu velike mogućnosti kada je riječ o našem predstavljanju ovdje. Premda bilježimo veći broj turista iz Mađarske, vjerujem da će i ovo predstavljanje danas biti mali poticaj te da će ih doći i više. Ono što bih istaknula to su još uvijek primjerene cijene, što je zacijelo i vašim ljudima jedan od osobnih poticaja. Tu je jedno bistro i čisto more, plave zastave kao znak čistoće obale i mora, koje su duž naše obale. Zatim tradicionalna gostoljubivost naših ljudi, jedna ugodna gastronomoska ponuda. To je ono čime mi želimo privući Mađare da dođu k nama.

O dojmovima ističe sve najbolje, posebice o hrvatskoj zajednici koju su imali prilike upoznati i na Markovu na Fancagi.

– Mogu reći da su moji dojmovi izvršni, srdačnost ovdašnjih ljudi i prijateljsko raspoloženje, što je temelj svih odnosa, jest nešto što zrači. To je prvi dojam koji doista oduševljava, koji je poticaj da se čovjek vrati. A oduševljeni smo radom Hrvatske manjinske zajednice, s onim što smo jučer imali prilike vidjeti na Markovu u školi, doista se vidi s koliko se truda, rada i ljubavi zalaže prema svome jeziku, kulturi i običajima, prema matičnoj domovini Hrvatskoj, koliko je to ukorijenjeno u ovdašnjim Hrvatima, što je vrlo pohvalno. S druge strane, u našem gradu imamo manjinsku talijansku zajednicu, i isto tako naša mjesna uprava daje goleme poticaje za očuvanje jezika, baštine, kulture talijanske manjini, tako da mi to znamo i prepoznati i cijeniti. I gastronomija je izvršna ...

Đurđica Martinčić, nastavnica Osnovne škole „Ivo Lola Ribar“ iz Labina, inače voditeljica Gradskog vijeća mladih, jednog projekta unutar „Labin – zdravi grad“, uz još tri svoje kolegice iz dviju škola predvodila je skupinu učenika iz Labina.

– Mladi vijećnici rade nešto vrlo neobično i zanimljivo, recimo djeca osmišljavaju što se u gradu događa. Jer mi odrasli vidimo situaciju na jedan način, a djeca na drugi. I ono što smo mi spremni napraviti, ono što mi mislimo želimo i njima nametnuti. Oni pak misle drugačije, oni žele nešto drugo, a to nam oni vrlo lijepo sami znaju reći. I to oni rade kroza sjednice koje inače vodi gradonačelnik, i koji put ga znaju uistinu namučiti. Njihova su pitanja vrlo izravna, mišljenja su im iskrena, otvorena.

Naša škola ima 650, druga 390, i tu je još i srednja škola koja ima negdje oko 850 učenika, tako da je to vrlo lijepa brojka. Da ne govorim kako bi to lijepo bilo recimo u naselju gdje ima više osnovnih škola, gdje bi se čuo glas svih, gdje bi se oni između ostalog družili, razmjenjivali mišljenja. Kao što i mi u školama radimo, dobra iskustva prenosimo jedni drugima, i onda ih primjenjujemo u radu.

O dojmovima s prvog boravka u Mađarskoj i Baji nam je rekla.

– Oduševljena sam, prije svega ravnicom. Inače Mađarska mi je predivna, od jela do ljudi predivna, a usto smo imali još i divno vrijeme.

Koliko naši ljudi tamo u vašim krajevima imaju informacija o Hrvatima u Mađarskoj, o Bačkoj koja je po tome i prepoznatljiva?

– Otkada je počelo to druženje Labina i Baje, mislim da mnogo više znamo. Započela je suradnja škola, a djeca su najbolji glasnici, njihov je glas znatno jači od našega. I da se sve to mora širiti preko prospekata, novina, zato smo i mi došli vidjeti što vi radite, da se predstavimo, a već smo dosta toga vidjeli što ćemo preuzeti od vas.

– Ovdje je jako lijepo, djeca su oduševljena, a započela je suradnja koja će, nadam se, pokazati da možemo biti prijatelji, surađivati i više naučiti jedni o drugima, o mađarskoj, odnosno hrvatskoj kulturi – ističe mlada učiteljica Osnovne škole „Matija Vlačić“ Silva Tenčić Stenberger, koja je studirala u Zagrebu, iskoristivši prigodu da i ovim putem pozdravi svoga kolegu sa studija, profesora Stjepana Blažetina.

Kako smo za vrlo kratko vrijeme bili svjedoci, štand gostiju iz Labina bio je vrlo posjećen, a Bajce su Labinci uz promidžbeni materijal i prigodni poklon nudili svojim specijalitetima, pecivom i rakijom.

Tekst i slike: S. Balatinac

KAPOŠVAR – Za nedavnog boravka izaslanstva civilne zaštite grada Zagreba u Kapušvaru na sastanku s domaćinima, predstavnicima civilne zaštite Šomodske županije razgovaralo se o skoroj zajedničkoj vježbi dviju civilnih zaštita koja bi se održala tijekom ljeta na Balatonu. Bit će to prigoda da civilna zaštita Republike Hrvatske predstavi svojim prijateljima Mađarima zrakoplove za gašenje požara, takozvane kanadere.

RABAC – biser Kvarnera, dah i duh nekadašnjega ribarskog središta osjeća se i dalje na gotovo svakom koraku. Splet plažica, uvala i dražica, mediteransko raslinje, mnogobrojni lokali s domaćom kuhinjom, večernji izlasci ribarskih i izletničkih brodice, gostoljubivi domaćini meke istarske duše preživljuju se i isprepliću s modernom i kozmopolitskom Europom željnom odmora, mira i maštovitog provoda.

LABIN – nastao je u razdoblju između VI. i IV. stoljeća pr. Kr., zapravo Albona ili Alvona. U rimsko doba, oko 245. godine, dobio je na značenju pod nazivom *Res publica Albonessium*. Tijekom povijesti pod raznim je upravama, a najznačajnije je Mletačko razdoblje (1420. – 1797.), iz kojega potječe 90% zgrada iz povijesne jezgre. Nakon raspada Austro-Ugarske, od 1918. do 1945. godine pod talijanskom je upravom, postaje važnim rudarskim središtem. Nakon oslobođanja ovih krajeva od fašističkog i nacističkog poretka priključen je Hrvatskoj u sastavu Jugoslavije.

U Labinu je 3. ožujka 1520. rođen glasoviti reformator Matija Vlačić Ilirik, čije ime nosi i jedna od dviju osnovnih škola.

Obližnja naselja Plomin, Kršan i Pićan ističu se svojim kulturno-povijesnim znamenitostima.

UDVAR – Mijo Krupić, nekadašnji Udvarac, umirovljeni inženjer koji živi u Pečuhu, namjerava u rodnom selu, na jednom istaknutom brežuljku postaviti raspeće. Planovi su već izrađeni, a njegov poticaj naišao je i na potporu zastupničkog tijela sela Udvara.

MARTINCI – U Martincima će se dana 9. lipnja održati već tradicionalni susret podravskih škola. Organizatori očekuju velik broj sudionika iz podravskih škola u kojima se odvija nastava hrvatskoga jezika.

Dramska praižvedba u Hrvatskom kazalištu

Suvremeni Pinocchio

Praižvedba drame osječkoga dramatičara i prozaika Davora Špišića Misija: T, s podnaslovom e-bajka, izvedena je na sceni Hrvatskoga kazališta Pečuh 6. svibnja kao plod kazališne suradnje Hrvatskoga kazališta Pečuh i Ogranka Matice hrvatske Osijek. Davor Špišić dramatik je i prozaik čije se ime veže i uz V.B.Z.-ovu nagradu za najbolji neobjavljeni roman 2004. godine. Roman je to Davora Špišića Koljivo. Hrvatsko kazalište Pečuh i Matica hrvatska Osijek surađuju već nekoliko godina i zajednički su potpisnici nekoliko kazališnih projekata, monodrame Zašto sam vam lagala, nastale na tekst romana hrvatske književnice Julijane Matanović u dramaturgiji Josipa Cvenića i režiji Damira Munića te interpretaciji Vlaste Ramljak, komediole Kvaka s vratima Josipa Cvenića, u režiji Želimira Oreškovića, 2003. godine, te uprizorenja dramskog teksta još jednog Osječanina Davora Špišića, Misija: T, čiju režiju također potpisuje Želimir Orešković.

Misija: T, kako ju je autor Špišić nazvao, elektronska je bajka, iz svijeta otuđenosti u kojem danas živimo, kada zarobljeni svojim emocijama i strahovima i ambicijama nemamo vremena za tako obične želje koje čine čovjeka čovjekom, a to su ljubav i davanje. Moderni Pinocchio, virtualni dječak (djevojčica) Tan/Tana svoga Geppeta nalazi u tvorcu računalnih igara Vanji, koji igrajući se u svome zamišljenom svijetu oživljava jednu od svojih figura

koja dolazi u Vanjin svijet i svijet njegove žene, modne kreatorice Keke, usamljen u svome majčinstvu i ženstvu. Oni (Vanja i Keka), unatoč mnogobrojnim zemnim dobrima kojima raspolažu, nemaju ono za čime najviše teže – vlastitu djecu. A kada i dobiju dijete iz prividnoga svijeta, ne razumiju njegove želje i potrebe, te kroz njega zapravo projiciraju vlastite ambicije, strahove i frustracije, neostvarene snove. Kako stvarni svijet nije nimalo jednostavan, pokazuje i primjer Tana/Tane koja pravoga prijatelja nalazi u plastičnoj lutki (recimo rječnikom Rata zvijezda: droidu Palomi). Paloma je zapravo i sama proizvod tog istoga zamišljeno-vizualnog svijeta, i ona je već pokušala razgovarati s Kekom i Vanjom (gledatelj može steći i taj dojam), ali nije uspjela. Kao i Geppeto, i Keka i Vanja kupuju odjeću za svoje dijete, šalju ga u školu, gdje se on/ona zapravo ne snalazi i gdje otkriva svoju pravu spolnost, koja se u prividnom svijetu sasvim gubi. Svoje strahove Tan/Tana može dijeliti jedino s Palomom, one postaju prijateljice, koje poput Pinoccchia bježe od kuće i sreću mačka i lisicu, odnosno u našem slučaju dilera plastičnih papuča i druge robe Hoklera. Samo što one nisu tako naivne kao Pinocchio. Sretni završetak e-bajke ogleda se u sretnoj obitelji koja nalazi sreću u zamišljenom svijetu PC igara i pobjeđuje utvare ili svoje neprijatelje iz zamišljenoga svijeta.

Ova simpatična priča, sastavljena je

od niza scenskih prizora odvojenih songovima koje je skladateljski uobličio Zoltán Papp, a koreografski oblikovala Éva Bálint. U predstavi nalazimo sve elemente klasične bajke nadopunjenom suvremenom računalnom kibernetikom, poigravanje s elementima Matrix matrica, koje će zasigurno biti bliski mladim naraštajima. Miješanje brojnih elemenata suvremenoga svijeta i tradicionalne bajke dale su sliku svojevrsnog omnibusa u kojem stvarni svijet i ne nalazi najbolje rješenje i odgovore na mnoga pitanja, a sretan završetak naši junaci traže u prividnome svijetu i u pobjedi nad figurama računalnih igrica. Suvremena, u svakom slučaju nadahnuta scena u izvedbi Gábora Kazinczyja dala je prostor kretanja na skućenoj sceni i lagani prijelaz iz jednog u drugi scenski prizor. Sveukupnoj atraktivnosti predstave zasigurno je pridonijela i završna borba figura iz zamišljenoga svijeta u efektnim kostimima Zsuzse Tresz. Kako su se u tome svijetu snašli glumci: Vanja autor PC igara kojeg tumači Stipan Đurić, Vlasta Ramljak kao Keka vlasnica modnog salona, Tan/Tana, virtualni dječak, (zapravo, totalna djevojčica) u izvedbi Nele Kočič, Paloma, lutka iz izloga, jedno veliko plastično srce u tumačenju Petre Grišnik, Oliver, učitelj kojeg glumi Ivo Grišnik, i Slaven Vidaković kao Hokler, diler plastičnih papuča i druge robe. Može se kazati kako je ovo uigrana petorka nadopunjena glumom mlade Petre Grišnik, koja ostvaruje dobru komunikaciju s redateljem Želimirom Oreškovićem. Sjajna Vlasta Ramljak nije nas ni ovoga puta razočarala, Nela Kočič pokazala je još jednom snagu mogućnosti svoje preobrazbe, Ivo Grišnik bio je osvježanje jer navikli smo ga gledati u drugim vrstama uloga, Stipan Đurić bio je poslovično dobar, a pravo osvježanje bio je Slaven Vidaković koji je pokazao da mu leže uloge vucibatina, repera i loših momaka. Petri Grišnik nije bilo lako glumiti lutku koja progovara jezikom računala, ali njezina figura, kostim i šminka učinili su joj lik upečatljivim i privlačnim. Ova „tinejdžerska predstava suvremenog, urbanog senzibiliteta i intrigantnog naslova“ po nadanjima Hrvatskoga kazališta i Matice hrvatske Osijek „još je jedan uspješan način „predstavljčkog zajedništva i jamstvo novoga, vjerujemo uspješnoga kazališnoga događanja: njihove nove i naše zajedničke predstave pred pečuškom, a uskoro i pred osječkom publikom.“

Branka Pavić Blažetin

*Radovi naših učenika***U šumskoj školi je lijepo**

Bili smo u šumskoj školi u Valkonji. To je mjestance u Zalskoj županiji. Naokolo su šume, potoci i livade. U pet dana smo obišli cijeli kraj. Pogledali smo izvor Szulok i jezero Kistolmač. Mnogo smo šetali, sakupljali biljke, promatrali tragove životinja. Vidjeli smo krdo jelena, igrali nogomet i druge igre, sudjelovali kvizu, kartali, slušali glazbu. Kuhali smo gulaš, a uvečer pekli slaninu.

„Najbolje je bilo kada su dječaci prali suđe“, „Dobro je bilo zaviriti u djevojačku spavaonicu“, „Godio mi je svjež zrak“, „Volim kuhati na otvorenom“, „Nije trebalo učiti“, „Pješačili smo 16 kilometara“, „Lijepa je bila priroda“, „Tajnovito je bilo u šumi“, „Lći ću i iduće godine“ – to su tek neke od temeljnih misli učenika 7. razred fićehaske osnovne škole.

Dragi mali i mladi čitatelji!

Ponovno želimo pokrenuti stranicu za vas, jer smatramo da i vi volite vidjeti sebe u tjedniku i da imate svoje mišljenje. Tražite pomoć od svojih učiteljica i učitelja da vam pomognu prilikom pisanja. **Pozivamo vas na suradnju** u našem i u vašemu tjedniku u veseloj rubrici **MALE STRANICE**. Napišite nam svoja razmišljanja o bilo kojoj temi, postavite nam pitanja i mi ćemo pokušati dati odgovore. Primjerice o tome što je život, zašto se i čemu smijemo, što je vrijeme, što je ljubav ili bilo što. Radovali bi se ako bi nam poslali i likovne radove ili neke igrice što ste sami stvorili. Ako imate neku fotografiju koja vam je draga ili ste sami slikali pa bi željeli

pokazati i drugim čitateljima pošaljite nam. Pored vaših radova želimo vam i mi nuditi razne zanimljivosti, križaljke, nagradne igre preko kojih bi učili pa i zabavljali.

Prva zajednička zadaća nam je ukrasiti vašu stranicu, ako imate bilo kakvu ideju kako da se dizajnira MALA STRANICA pošaljite nam, npr. kako da se napiše naslov. Možete izraditi i kompjuterom a i bilo kakvom tehnikom. Najbolji rad će dobiti čast da će se objaviti u svakom broju Hrvatskog glasnika a osim toga i nagradu.

Radujemo se suradnji s vama!

Uredništvo Hrvatskog glasnika

Naši „naj“ učenici – Žolt Marko

Visok, tanak dječak vesele naravi Žolt Marko, učenik sedmog razreda Osnovne škole Mihovila Nakovića u Koljnofu, lani je godine proglašen „Najboljim športašem škole“. Nagradu je osnovala koljnofska ustanova da na taj način priznaje trud i rad učenicima koji su se istakli s nekim rezultatima na sportskom polju.

Žoltu je već od prvog razreda najdraži predmet tjelesni odgoj (osim crtanja i matematike), vrlo rado trči i igra nogomet. Sada je već i član koljnofske omladinske nogometne momčadi. Atletikom, tj. trčanjem počeo se baviti početkom rujna 2003. godine na poticaj učitelja tjelesnog odgoja Lászlóa Szitasa, koji je zapazio njegovu nadarenost. Učitelj radi i u Šopronu kao trener Šopronskog atletskog kluba (SAC), pa je Žolt počeo trenirati u tome klubu.

Prema njegovim riječima on nije baš vjerovao u sebe, a i roditelji su bili skeptični da im sin može postići tako dobre rezultate, ali je učitelj uvijek bio pokraj njega, davao mu snagu, savjete za daljnje treniranje, i zbog toga mu je jako zahvalan. Bez njega ne bi bilo tih dobrih rezultata.

Treniranje je dosta naporno, tjedno

3-4 puta jedan ili dva sata na terenu SAC-a, a još i putovati treba iz Koljnofa u Šopron i puno pješačiti do terena, ali Žolt veli da mu je to uvijek tzv. pred-treniranje! On među svojim uspjesima može nabrojiti niz uspješnih mjesnih, područnih i županijskih natjecanja, ali se najviše ponosi državnim natjecanjima. Na Državnoj završnici malih škola u Mađarskoj u Fonyódliget u lipnju 2004. postigao je prvo mjesto u trčanju na 600 metara. To je bilo prvo veće natjecanje. Drugo je bilo u Debrecinu u kategoriji za dječake između 10-14 godina, gdje je osvojio četvrto mjesto, također u trčanju na 600 metara.

Nije to lako uskladiti sa svakodnevnim životom, jer treninzi oduzimaju mnogo vremena, a treba još i učiti. Upitali smo ga kako sve to može uskladiti.

– Ako na satima u školi dobro pazim, onda učenje kod kuće ide lako. Moram samo napisati domaću zadaću, a usmeni zadaci idu već brzo. Dobro rasporedim vrijeme, pa mi ostane i za druge aktivnosti. Volim i nastupati na školskim priredbama, programima. Sudjelujem i u igrokazima. Kada je bio dan Mihovila Nakovića u našoj školi, odigrao sam njegovu ulogu u dramskoj

*Žolt Marko,
učenik koljnofske osnovne škole*

igri Bila jedna spomen-ploča – reče učenik koljnofske škole.

Žolt se raduje dosadašnjim rezultatima, ali ne zadovoljava se njima, želi nove uspjehe i upravo zbog toga nastavlja svoje treniranje jer, kako je sam rekao, dobre rezultate želi ponajprije u svoju čast, ali i u čast škole i naselja.

Želimo da ima dovoljno izdržljivosti kako bi postigao ono što želi i da dobije još mnogo medalja na raznim natjecanjima.

ZAGREB – U Zagrebu je od 23. do 30. travnja održan Tjedan mađarske kulture. Likovne izložbe, glazbene drame, opera, predstavljanje knjiga i časopisa te filmske produkcije obilježile su Tjedan u kojem su sudjelovali brojni poznati mađarski i hrvatski umjetnici. Bio je to velebani program prepun sadržaja, od nastupa Mađarske državne opere u Hrvatskome narodnom kazalištu, s glazbenom dramom Emila Petrovića *C'est la guerre*, operom Jánosa Vajde Mario i čarobnjak do otvorenja izložbe Svjetska baština. Hrvatskoj javnosti predstavljena su tri mađarska pisca i njihovi romani u hrvatskome prijevodu: Péter Nádas i njegova *Divna povijest fotografije* te Imre Kertész i njegove knjige *Čovjek bez sudbine*, *Kadiš* za nerođeno dijete i *Likvidacija*, Sándor Majoros i njegova knjiga *Umrijeti kod Vukovara*. Organizirana je i premijera filma *Čovjek bez sudbine* kojoj je pribivao redatelj Lajos Koltai i glavni glumac Marcell Nagy, predstavljanje časopisa *Új* i *Ex Symposion* i izbor kratke proze Attila Balázsa uza sudjelovanje studenata hungarologije s Filozofskog fakulteta Zagrebačkog sveučilišta u svojstvu prevoditelja i interpretatora.

PEČUH – U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoje i Hrvatske kulturne udruge Augusta Šenoje, u Pečuhu je 27. travnja na književnoj tribini predstavljena fotomonografija Stanke Kujundžić pod naslovom *Naši mladenci* (bunjevačke svadbene nošnje na fotografijama od 1870. do 1970. godine, Svadbene običaji Hrvata-Bunjevaca u XX. stoljeću). O fotomonografiji je govorio u nazočnosti autorice Đuro Franković. Stanka Kujundžić umirovljena je odvjetnica iz Subotice. Bila je među osnivačima i prva dopredsjednica Demokratskog saveza Hrvata Vojvodine. Osnivač je i član više kulturnih i prosvjetnih ustanova u Subotici, među ostalima i Hrvatskog akademskog društva u kojem aktivno djeluje i danas.

Oproštajni trenutki u budimpeštanskom HOŠIG-u

Čovjeku je uvijek drago kada dobije pozivnicu koja, hoćeš-nećeš, nostalgично podsjeća na nekadašnje oproštanje (u mome slučaju na Trgu ruža) koje se, dakako, u mnogim gledištima razlikovalo od sadašnjega, održanog 7. svibnja, kada se 11. učenika Hrvatske gimnazije opraštalo od svoje „alme mater“ (hraniteljica majka). Bili su to i za nazočne roditelje, te brojne goste i prijatelje – napose za slavljenike – dirljivi trenutki. Već i sam transparent Senekine misli: *Život je poput basne; nije važno koliko je dug, već koliko je vrijedan*, naputak je našem mladom naraštaju. U ime 11. razreda od maturanata se oprostila *Selma Kovačević*, a u ime svojih suučenika oproštajne riječi izrekao je *Milan Šibalin*. Prigodne stihove našega mladog pjesnika Dalibora Mandića „Oproštajna“ interpretirala je *Jasna Šibalin*.

Pozdravljajući roditelje, goste i maturante, ravnateljica naše odgojno-obrazovne ustanove, *Marija Petrić* rekla je ovo: „Srdačno vas pozdravljam prilikom vašeg oproštanja od naše srednje škole, zapravo od naše male, mogu reći, obiteljske, hrvatsko-mađarske zajednice. Sastavljajući svoj oproštajni govor, priznajem, obuzeli su me dvojaki osjećaji. S jedne strane se radujem što ste sazreli za životni put, a s druge strane sam vrlo tužna što nas napuštate. Niste bili brojčano velik razred, ali ste bili svi posebna ličnost i nosili ste u sebi veliku posebnost. Dali ste poseban karakter našoj ustanovi sa svojim bogatstvom, svi u svom karakteru. Bea, ti si, sve od osnovne škole, promicala ime naše škole na raznim natjecanjima iz matematike, ali si bila i aktivan član plesne grupe *Tamburice*. Bila si uvijek dobra u ponašanju, uljudna i vrlo marljiva u učenju. Bojane, ti si nam se pridružio u gimnaziji, ali smo te svi zavoljeli zbog tvoje naravi koja je katkad pokazala i svoju, po nama profesorima, i

negativnu stranu. No, zahvaljujući tvojoj čvrstoj volji da se promijeniš, uspio si pojačati svoje pozitivnosti. Dejana, ti si bio također s nama u osnovnoj školi, ali si nas morao na neko vrijeme napustiti. No, mi smo se radovali kada si nam se iz Makedonije ponovno vratio i sudjelovao u raznim aktivnostima, posebice na školskom radiju. Dragi Dušane, zahvaljujem ti što si uvijek bio spreman za školske programe, što si savjesno – zajedno s Milanom i Petrom – obavljao dužnosti voditelja *đačke* samouprave te svojim karakterom pozitivno utjecao na naše učenike. Jasna, ti si pokraj Dušana uvijek bila spremna da naši programi budu ostvareni na visokoj razini, zajedno s Milanom, nikad ne odbijajući zadaće kojih ste se primili za dobrobit naše zajednice. Pero, pjesniče naš, mnogo puta si razdragao naša srca nastupajući sa svojim stihovima na raznim priredbama. Bea, Dušane, Jasna, Milane, Pero, ponosimo se vašim vrlo dobrim uspjesima koje ste postigli u učenju i raznim natjecanjima! Norbi, ti si sa svojim poznavanjem tehnike pomogao u ostvarivanju naših priredaba i školskog radija, u čemu ti je pomagao i Dejan. Aktivno si sudjelovao u radu *đačke* samouprave i isticao se u športskim natjecanjima, bio si vrsni plesač naše *Tamburice*. Orši, Marina i Natalija, vi ste se u manjoj mjeri uključivale u društveni rad, ostale ste pomalo zatvorene, ali unatoč tomu, vaše srce je tuklo zajedno sa srcem razredne i školske zajednice, zajedno ste se radovali našim postignutim uspjesima.

Dragi učenici, želim naglasiti da među vama ima takvih koji su punih 12 godina bili đaci naše škole. To su Bea, Milan, Norbi i Pero. Stoga ćemo još više osjećati vaš odlazak.

Dragi roditelji, majke i tate naših učenika koji se ovoga sunčanog dana u cvijećem prekrasno okićenoj školi opraštaju, zahvaljujem vam na odgoju ove divne djece. Budite ponosni na njih jer su do sada pokazali da su vrijedni vaše brige, potpore i ljubavi. Njihovo ponašanje, rezultati u učenju, smjelo nošenje sa zadaćama svjedoči da jasno vide svoj životni cilj i hrabro gledaju u oči predstojeće budućnosti.

Dragi učenici! Želim se oprostiti od vas s porukom iz Novog zavjeta, iz Prve Petrove poslanice.

Napokon, budite svi jednodušni, puni suosjećanja i bratske ljubavi, milosrdni i ponizni! Ne vraćajte zlo za zlo, ni uvredu za uvredu! Naprotiv, blagoslivljajte

jer ste na to pozvani da baštinite blagoslov! Doista, tko želi ljubiti život i naužit se dana sretnih, nek' suspregne jezik od zla i usne od riječi prijevernih; zla nek' se kloni, a čini dobro, mir neka traži i za njim ide.

Uime svojih kolega, svih naših djelatnika i učenika želim vam uspješnu budućnost, sreću i radost u privatnom i profesionalnom životu, izdržljivost i snagu u ostvarivanju životnih ciljeva, dobre prijatelje, naime, danas, u XXI. stoljeću, čeka vas velika zadaća, težak posao, što potvrđuje da ste prva generacija koja pristupa maturalnom ispitu novog tipa, koji uistinu nije u dovoljnoj mjeri pripremljen. Jednako tako vas čeka novi visokoškolski sustav koji se temelji na Bolonjskom procesu. Najiskrenije vam kažem, ne zavidim vam! Bilo nam

je lijepo s vama, rado vas očekujemo na naše priredbe i pozivamo na suradnju."

Potom su podijeljene spomenice, poklon-knjige, te da bi se maturanti koš većma sjećali svoje škole, almanaha „10 godina HOŠIG-a (1993. – 2003.).

Na kraju neka nam se dopusti reći nešto u svezi s programom za koji su bili odgovorni razrednici i odgojitelji. Naime, smatramo da nije bilo prikladno u jednoj našoj najuglednijoj odgojno-obrazovnoj ustanovi, u povodu oproštajne svečanosti otvoriti, pa čak i završiti priredbu na većinskom jeziku. Ističemo to stoga što znamo da je prvenstveni cilj i zadatak naše glavnogradske ustanove poduka materinske nam riječi. Nadajmo se da će tome ubuduće biti posvećena veća pozornost.

M. Dekić

Kuhajmo zajedno Šaran nadjeven lukom

Pripremite:

1 šarana, teškog otprilike 1 kg, 50 dag luka, mast ili ulje, 2 žlice blagoga jabučnog octa, 35 dag krumpira, limun, peršinove grančice, mljevenu crvenu papriku, sol, papar

Ribu operite, temeljito očistite i stavite u cjedilo. Oljušteni luk nasjeckajte pa pržite na niskoj temperaturi. Čim

požuti, zalijte octom i pirjajte da sasvim omekša (po potrebi dodajte i malo vode). Posolite i umiješajte papriku. Time napunite ribu, otvor sašijte pa je izvana posolite i popaprite. Prelijte vrelom masnoćom. Pecite otprilike sat do sat i pol, a po potrebi prelijevajte vrućom vodom. Uz ribu poslužite skuhanu krumpire pa украсite peršinom i limunom.

PINKOVAC – Nedavno je svjetlo dana ugledao godišnjak Panonskog instituta, *Panonska ljetna knjiga 2005.*, koja izlazi neprekinuto već 12. godinu pod uređivanjem *Roberta Hajszana*, ravnatelja Panonskog instituta iz Pinkovca. Omiljeno četverojezično izdanje ove je godine tiskano u tisuću primjeraka.

METKOVIĆ – 6. svibnja u Metkoviću na tradicionalnome Folklornom susretu, koji traje pet dana, među mnogobrojnim sudionicima nastupile su članice Ženskoga pjevačkog zbora Semarkuše iz Šikloša. One već dugi niz godina održavaju vezu s folklorošima iz grada Metkovića koji su gosti i na njihovim priredbama u Šiklošu. Veza dvaju gradova Šikloša i Metkovića plodna je i traje već godinama. Ove godine na folklornim susretima u Metkoviću sudjelovat će više od dvjesto folklorošima iz svih krajeva Hrvatske, ali najviše njih upravo iz Dalmacije. Najveći je to susret, kako ga organizatori nazivaju, dalmatinskog folklor.

HVAR – Deveti međunarodni festival igrane i dokumentarne radiodrame „Prix Marulić“ održat će se, u organizaciji Hrvatskog radija, od 7. do 14. svibnja na Hvaru. Tema je festivala „Starim tekstovima u pohode“, a gostovat će 26 radiopostaja iz 22 države.

Na Hvaru će se odigrati 40 igranih i dokumentarnih radiodrama, a ocjenjivački sud odabrat će po tri najbolje u svakoj od festivalskih kategorija. Šezdeset sudionika predstavljat će svoje radiopostaje: BBC, RAI, Mađarski radio, Švedski radio, pet njemačkih radiopostaja, Danski radio, Finski i Norveški radio, Kineski nacionalni radio i mnoge druge. „Prix Marulić“, po riječima organizatora, jedini je ambijentalni radijski festival u svijetu koji se održava, primjerice, na sljedećim mjestima: ljetnikovac Hanibala Lucića, franjevački samostan, Hvarsko kazalište, utvrda Fortica.

Hrvatska manjinska samouprava
Büka srdačno Vas poziva na

Hrvatski kulturni festival

koji će se održati
4. lipnja 2005. godine
u Domu kulture

Program priredbe:
1430 Doček gostiju
1500 Sveta u misa u mjesnoj
rimokatoličkoj crkvi
1630 Kulturni program

Goste pozdravljaju:
János Virágh
predsjednik Hrvatske
samouprave Büka

dr. Mijo Karagić
predsjednik Hrvatske državne
samouprave

U folklornom programu sudjeluju:
Hrvatski pjevački zbor iz Büka
KUD Veseli Gradišćanci iz Unde
Pjevački zbor Koprivnički bregi iz RH
Plesni ansambl iz Petrovoga Sela
Ženski pjevački zbor Ljubičice iz
Petrovoga Sela
Plesni ansambl Koprivnički
bregi iz RH
Ženski pjevački zbor Đurđice iz
Sambotela
Plesni ansambl iz Hrvatskoga Židana
Tamburaški sastav Židanski bečari
Plesni ansambl iz Priske

18.30 Večera
19.00 Bal – svira Pinkica

Pokrovitelji priredbe:
dr. Mijo Karagić, predsjednik Hrvatske
državne samouprave
Péter Markó, predsjednik Skupštine
Željezne županije
Lajos Horváth, gradonačelnik Büka

Karlovački miljokaz s gradišćanskimi varoši

Hrvatsko-ugarska skupna prošlost za današnjega človljka svenek otkriva nove zanimljivosti. Tako mi se je zgođalo pred kratkim i sa slikama iz Karlovca ke je poslao Boris Ivčić, odlični poznavatelj naše gradišćanske pokrajine. Miljokaz nasrid karlovačkoga centra je kameniti stup na kom su u milja (nimška mjera za daljinu) označeni uz hrvatske grade (Zagreb, Varaždin, Čakovec) i Beč, i naši gradišćanski varoši. No, teško sumljam za to malo gdo zna i u dotičnom hrvatskom mjestu. Na sivo-bijelom kamenu za srce nam dragimi slovami se najdu *Savaria/Sambotel/Szombathely* od Karlovca odaljeno 32 milja, ter *Kermentinum/Kermend/ Körmend* 29 milja, a *Sopronium/Šopron/ Sopron* 40 milja. Turistička zajednica Karlovačke županije na svojoj web-stranici informira posjetitelje da je gradnja ceste Josipa II. (iz Karlovca do Senja) završena 1779. ljeta, dokle je izgradnja Luizijanske ceste durala od 1803. do 1809. ljeta i vjerojatno u tu dob je kraj prometnice postavljen i miljokaz koji je lani obnovljen pod budnim okom Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture. Kad slučajno po koji put stanete u Karlovcu, nekat

zabiti pogledati ov miljokaz ispred Karlovačkoga kazališća. I ja ću to učiniti ...

-Tiho-

Foto: Boris Ivčić

Stup čuva za nas važna gradska imena: *Kermentinum, Savaria* i jedva vidjenimi slovami *Sopronium*

HRVATSKA KRONIKA

18. svibnja 2005. u 13.00 na I. programu
(Repriza: 20. svibnja 2005. u 14.05 na II. programu)

Događaj tjedna u Hrvatskoj
TV-kalendar

Antun Kričković dobitnik Nagrade za životno djelo
Djeca u malim minutama vode vas na piće u kafić

Mali Brod-fest

Urednica: Timea Šakan